

РЕШЕНИЕ

№ 410

Гр. София, 04.12.2013 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, **Второ наказателно** отделение, в съдебно заседание на шестнадесети октомври две хиляди и тринадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ :ТАТЯНА КЪНЧЕВА

ЧЛЕНОВЕ :ЖАНИНА НАЧЕВА

ТЕОДОРА СТАМБОЛОВА

при участието на секретаря НАДЯ ЦЕКОВА и на прокурора МАРИЯ МИХАЙЛОВА изслуша докладваното от съдия Кънчева касационно дело № 1479 по описа за 2013 година и за да се произнесе взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по жалби на защитниците на подсъдимия И. В. Т. - адвокатите Й. А., Х. Х. и Я. Н., както и по жалби на частните обвинители граждански ищци Р. В., М. В., К. Д., В. А. и Н. А. срещу въззивна присъда № 15 от 02.04.2013 г. по внохд № 674/2012 г. на Софийския апелативен съд.

Защитата на подсъдимия релевира оплаквания, относими към трите касационни основания и моли делото да бъде върнато за ново разглеждане от въззивния съд. Намира жалбите на частните обвинители за неоснователни.

Частните обвинители изразяват несъгласие с наложеното наказание и молят делото да бъде върнато за ново разглеждане с указания за налагане на доживотен затвор без замяна. Считат жалбите на защитата на подсъдимия за неоснователни.

Прокурорът от Върховната касационна прокуратура мотивира становище, че атакуваната присъда е правилна и законосъобразна, поради което следва да бъде оставена в сила.

Върховният касационен съд, второ наказателно отделение, като обсъди доводите на страните и извърши проверка на въззивния съдебен акт установи следното:

Софийският апелативен съд отменил присъда № 381/09.12.2011 г. и допълнителна присъда № 398/ 23.12.2011 г. постановени по нохд

№ 1061/2010 г. на Софийския градски съд, с които подсъдимият Т. е бил оправдан и са отхвърлени гражданските иски за неимуществени вреди. Вместо това го признал за виновен в това, че на 18.04.2009 г. в гр. София умишлено умъртвил В. Н. А. и К. М. В. и направил опит умишлено да умъртви К. В. Д., като деянието е извършено по отношение на повече от едно лице и по хулигански подбуди, а опитът по отношение на К. Д. е останал недовършен по независещи от дееца причини. На осн. чл.116 ал.1 т.4 пр.3 и т.11 вр. чл.115 вр. чл.18 ал.1 от НК го осъдил на доживотен затвор. Осъдил подсъдимия да заплати на родителите на починалите Р. В., М. В., В. А. и Н. А. обезщетения за неимуществени вреди в размер на по 150 хиляди лева, а на К. Д. - 50 хиляди лева.

По оплакването за допуснати процесуални нарушения.

В обобщен вид, възраженията в жалбите на защитата са за невярна, неточна и пристрастна оценка на доказателствата, извеждане на фактически изводи на базата на предположения и позоваване на доказателства, които не са установени по предвидения в НПК ред.

Върховният касационен съд намира, че в голямата си част доводите на защитата в подкрепа на релевираното оплакване са израз на нейното несъгласие с оценката на съда за достоверност на доказателствените средства и изведените въз основа на тях съществени факти и обстоятелства. Тези доводи покриват оплакване за необоснованост на присъдата, която не е касационно основание. Както е известно, ВКС не може да подменя вътрешното убеждение на решаващите съдилища, а следи само дали то е формирано при спазване на изискванията за обективно, всестранно и пълно изследване на събраните и годни за преценка доказателства.

Въззивният съд е втора инстанция по фактите и правото, поради което има задължения да извърши цялостна проверка на първоинстанционната присъда и правомощия да събира доказателства, да прави собствена оценка на събраните такива и да приема нови факти. Софийският апелативен съд не е пренебрегнал посочените законови изисквания, а ги е изпълнил точно и професионално. По искане на частните обвинители и по собствен почин е провел въззивно съдебно следствие, като е преразпитал част от свидетелите по делото, назначил е нова комплексна съдебно-медицинска и трасологична експертиза и е предявил веществените доказателства- дискове със записи от охранителни камери, чрез възпроизвеждането им на компютър. Събраната в двете съдебни инстанции доказателствената съвкупност е подложена на изключително подробен анализ, със съпоставяне на свидетелските

показания както помежду им, така и със заключенията на експертизите. В пространните мотиви съдът е изложил подробно фактическата обстановка, която е установил и доказателствата, подкрепящи всеки факт от нея. Основните съображения на съда се свеждат до аргументиране на извода по отношение на основния спорен факт, включен в предмета на доказване- авторството на престъплението. Съдът е изложил убедителни аргументи за наличие на единна и непрекъсната верига от достатъчно на брой косвени доказателства, чиято цялостна оценка води до единствения безспорен извод, че автор на деянието е подсъдимият Т.

Лишени от основание са възраженията на подсъдимия по отношение установеността на фактите, изграждащи тази доказателствена верига. Невярно е твърдението за липса на доказателства относно закупуването от подсъдимия на нож с техническите характеристики на приложения по делото и означен в експертизите като нож № 2, както и за фактическата констатация, че в инкриминираната нощ само той е бил въоръжен с хладно оръжие. На лист 20 от мотивите, САС е посочил изчерпателно доказателствената опора за тези свои фактически изводи, а именно показанията на свидетелите Ст. и С. /относно мястото и времето на закупуването на ножа/, на св. Б. /помогнала на подсъдимия да „скрие” ножа от охраната на заведението/, на св. С. П. /видяла подсъдимия с нож с отворено острие по време на сбиването/, на свидетелите от охраната на заведението /за това, че при проверката на входа не са открили оръжие у никого от мъжете в двете компании/. Съобразен е и фактът, че при предявяване на приложените по делото ножове, свидетелите Ст. и Р. разпознават означения под № 2 нож като идентичен по характеристики с този на Т.

Неоснователно е възражението за неустановеност и на останалите факти, приети от въззивния съд и стоящи в основата на извода му за авторството на подсъдимия. На повече от 20 страници в решението си, Софийският апелативен съд е анализирал внимателно показанията на всички младежи от двете компании и ясно е посочил, че въз основа на съобщеното тях прави изводите си за лицата, участвали в конфликта, за тяхното местоположение и за местоположението на подс. Т. Никой от свидетелите не съобщава факти и обстоятелства, които да внасят каквото и да било съмнение, че от първоначалния вербален конфликт между св. К. Д. и св. С. С. до физическия сблъсък на пешеходната пътека, участници в инцидента са само и единствено младежите от компанията на подсъдимия и тази на пострадалите. Няма доказателствени източници в подкрепа на извод за участие на друго, неустановено лице в

конflikта, което да е нанесло ударите с нож и то в рамките на изключително краткото време на развитието му.

Обстоятелството, че при възпроизвеждане на съдържанието на записите от охранителните камери се установява активно движение на хора около дискотеката, които не са разпознати от свидетелките А.Ив., М.И. и М. М. не опровергава заключението за установеност на самоличността на участници в сбиването, както се сочи в касационната жалба от адв. Н. Тук е мястото да се обсъди възражението, че съдът е допуснал съществено процесуално нарушение, като е провел съвместен разпит на свидетели по време на възпроизвеждане на веществените доказателства при въззивното съдебно следствие, тъй като в същото време защитата се позовава на съобщеното от тези свидетели при този разпит. Настоящият касационен състав счита, че не може да се говори за съвместен разпит на свидетели, а за предявяване на веществени доказателства чрез възпроизвеждане на тяхното съдържание със съвременните технически средства. Първоначално съдът е разпитал всеки от свидетелите за външния вид, физическите данни и облеклото на младежите от двете компании, т.е за характерни особености, по които би могъл да ги разпознае. След това е пристъпил към възпроизвеждане на записите, като свидетелите посочват какво виждат на тях и кого разпознават. Няма данни, че те са се влияли един от друг и са се опитвали да „напаснат” показанията си както било удобно на съда. Точно обратното, те добросъвестно признават невъзможността да разпознаят някои лица на записите, било защото е тъмно и те са заснети в гръб, било защото камерите са монтирани далеч от заснетите обекти, било поради недоброто качество на записите. Свидетелите не са успели да разпознаят всички лица, намиращи се на пешеходната пътека, като са изказали само предположение за подсъдимия, който единствен е бил облечен с бяла риза и поради това по-лесно разпознаваем. Затова и съдът, при изграждане на извода си за лицата, взели участие в сблъсъка не се е позовал на резултата от огледа на веществените доказателства, а е ползвал свидетелските показания от разпитите при съдебното следствие, в които категорично не се съдържат данни за намеса на трето, неустановено лице.

Оспорва се изводът за установеност на местоположението на Тодоров встрани и зад биещите се К.Д. и С.С. с декларацията, че това не е така. Съдът е мотивирал своето заключение на база детайлно съпоставяне на показанията на свидетелите, които е оценил добросъвестно и без извращаване на съдържанието им. Така е изяснил действията на всеки от присъстващите и местоположението му в динамично променящата се ситуация, в това число

местоположението на подсъдимия- в началото на конфликта зад св. С. С., а накрая /непосредствено преди да се затича към таксиметровия автомобил/ зад гърба на тримата пострадали. Изводът не почива на предположение, а на анализ и обективна оценка на свидетелските показания.

Оспорва се доказателствената стойност на показанията на св. П. с довода, че са изолирани, неподкрепени с други доказателства и е невероятно как само тя е успяла да види ножа в ръцете на подсъдимия. Възражението е несериозно, защото никой не може да отговори защо само тя е видяла ножа, а другите замесени в случая не са го видели. Това не означава обаче, че показанията ѝ са недостоверни. Те са подкрепени и от съдържанието на проведения по-късно през нощта разговор по „skype” между нея и подсъдимия, в който отново става дума за ножа, като Т. не отрича да е имал такъв, но твърди, че не го е използвал, а само го е размахвал. Защитата оспорва доказателствената годност на този разговор, защото съдържанието му не било иззето по реда на НПК. На това възражение е даден законосъобразен отговор във въззивното решение, който изцяло се споделя от касационния състав. Компютърът е предаден от св. П. с протокол за доброволно предаване, приобщен е като веществено доказателство, запечатан е с восъчен печат, подложен е на техническо изследване, а информацията от него е снета при спазване на процедурата по чл. 163 ал.6-8 от НПК. Не може да се игнорира и фактът, че съдържанието на проведения разговор се установява и от показанията на св. П.

Защитата възражава срещу назначаването на разширената експертиза от въззивния съд с неясни аргументи и позоваване на нарушение на чл.154 от НПК- защо съдът е изслушал отново вещите лица, защо не е приел едната от експертизите, въпреки че била приета от първия съд и защо назначава нова експертиза, след като експертните заключения не са задължителни за него. Както вече бе посочено, въззивната инстанция има задължение да вземе всички мерки за разкриване на обективната истина и в тази връзка- правомощия да събира доказателства. В изпълнение на законовите изисквания, САС е преценил необходимостта от преразпит на вещите лица по съдебно-медицинските експертизи и поради констатирани противоречия в заключенията им по отношение на важни обстоятелства, включени в предмета на доказване, е назначил разширената съдебно-медицинска и трасологична експертиза. Мотивите на съда са ясни, видно от протоколното определение, постановено в с.з на 30.10.2012 г.

В останалата им част жалбите съдържат доводи, които изцяло се отнасят до обосноваването на съдебния акт. Защитата прави

собствена оценка на доказателствените източници- ДНК експертизата, показанията на таксиметровия шофьор св. Л.Ив. и заключението на комплексната експертиза и изразява виждането си, че те не са достатъчни за установяване на авторството. Въззивният съд е обсъдил посочените доказателствени материали и след като ги е оценил поотделно и в съвкупност със свидетелските показания на участниците в сбиването, е мотивирал решение за наличие на достатъчно косвени доказателства за установяване на авторството на Тодоров по несъмнен и категоричен начин. Вътрешното му убеждение е изградено при спазване на изискванията на процесуалния закон, почива на годно събрани доказателства, които са анализирани и оценени съобразно действителното им съдържание. Съдебният акт е мотивиран с убедителни съображения, които се подчиняват и на правилата на логиката. Липсва процесуално основание за отмяна на присъдата.

По оплакването за допуснато нарушение на материалния закон.

Върховният касационен съд намира, че при така установените по делото факти материалният закон е приложен правилно. Софийският апелативен съд е изложил убедителни правни съображения за наличието на обективните и субективни признаци на престъплението по чл.116 ал.1 т.4 и т.11 вр. чл.18 ал.1 от НК.

Защитата възразява срещу квалификацията по т.4 на законовия текст с мотива, че констатацията за наличие на съставомерен резултат не е достатъчна, а следва да е налице и умисъл у дееца за умъртвяване на повече от едно лице. Изразената позиция е правилна в принципен план и напълно приложима в случая, при установените фактически обстоятелства, подкрепени от заключенията на съдебно-медицинските експертизи. Трайно установена е съдебната практика, че втората алтернатива на чл.116 ал.1 т.4 от НК е налице, когато умъртвяването на повече от едно лице е извършено с едно деяние, като умисълът на дееца е възникнал предварително, по време на убийството на първото лице или непосредствено след извършването му и убийството на второто лице представлява продължение на едно престъпление /ППВС №14/63 г., ТР № 72/84 г. на ОСНК/. Ръководейки се от тези принципни положения, Софийският апелативен съд правилно е приел наличие на умисъл у Т. за причиняване на смъртта на повече от едно лице, съобразявайки използваното оръжие, което е годно на нанесе смъртоносни увреждания, силата и насочеността на ударите в жизнено важна област от тялото на всеки от пострадалите и изключително краткото време на последователното пробождање на тримата, в рамките на

секунди. Налице е умисъл за умъртвяване и на пострадалия К. Д., чието нараняване е също в областта на торса, но смъртта не е настъпила по независещи от подсъдимия причини.

Върховният касационен съд не споделя възраженията на защитата за липса на съществени доводи в решението относно хулиганския мотив. Въззивният съд подробно е обсъдил наличието на този квалифициращ признак на деянието, като с оглед установените факти по делото е дал вярно тълкуване на правната норма, съобразено и със съдебната практика. Въпросът за мотива на дееца винаги е сложен за разрешаване, когато поначало той отрича авторството на престъплението. Затова за неговата мотивация се правят изводи на база съвкупността от всички факти и обстоятелства, свързани с престъплението. САС правилно е заключил, че подс. Тодоров не е имал сериозно основание да осъществи престъпното деяние, дори ако действията му се разгледат в светлината на възникналия между двете групи конфликт. Сблъсъкът, словесен и физически, между Д. и С. не се отличава с особен интензитет или продължителност и по никакъв начин не оправдава драматичната намеса на подс. Тодоров. Действията му са израз на несъобразяване с приетите от обществото норми на поведение и на субективното му разбиране на „изява” и „помощ” на приятел, дори с цената на посягане на най-ценното човешко благо. Подсъдимият е действал по хулигански подбуди и защото липсва съществен мотив и видим повод за убийството на Ал. и В., извън факта, че са от компанията на „противника”.

По оплакването за явна несправедливост на наказанието.

Върховният касационен съд не споделя доводите на частните обвинители, че адекватното наказание за извършеното от подс. Тодоров престъпление е доживотен затвор без замяна. Тази най-тежка наказателна санкция се свързва с наличието на изключително тежко престъпление и с невъзможността да се постигнат целите по чл.36 от НК чрез по-леко наказание. Тя се налага за изолиране завинаги на общественоопасната личност от обществото и цели реализиране на общата, а не на специалната превенция на наказанието. Софийският апелативен съд е отчел, че подс.Т. е млад, не е осъждан, няма други криминални прояви и е трудово ангажиран. Тези данни не го характеризират като личност със завишена степен на обществена опасност и по отношение на него е постижима поправителната и превъзпитателна цел на наказанието, поради което наказанието доживотен затвор без замяна би било неоправдано тежко.

Наложено то наказание доживотен затвор съответства на изключителната тежест на извършеното престъпление, мотивирана убедително във въззивния съдебен акт. Механизмът на деянието, поводът за извършването му, мотивите на подс. Т. и тежкия съставомерен резултат са обстоятелства, които сочат, че целите на чл.36 от НК не могат да бъдат постигнати с налагане на наказание лишаване от свобода. Не е налице явно несъответствие на определеното наказание с обстоятелствата по чл.348 ал.5 от НПК, поради което бланкетното оплакване в жалбата на подсъдимия по това касационно основание е неоснователно.

Водим от гореизложеното и на основание чл.354 ал.1 т.1 от НПК Върховният касационен съд, второ наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА присъда № 15/ 02.04.2013 г. на Софийския апелативен съд, постановена по внохд № 674/2012 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ :

ЧЛЕНОВЕ: